

Ο ΧΡΟΝΟΣ ΤΕΛΕΙΩΝΕΙ

Αθήνα, 3 Μαρτίου 2014

Ο παγκόσμιος πόλεμος γυροφέρνει την υφήλιο στα σοβαρά εδώ και μια πενταετία. Τον περιμέναμε πρωτίστως να εκραγεί με αφορμή το Ιράν. Ο θεός Άρης είχε όμως άλλο πρόγραμμα και προτίμησε να επισκεφθεί βιαστικά τη βόρεια Αφρική, όπου αναστάτωσε «στο όνομα της δημοκρατίας» κατά σειρά, την Τυνησία, τη Λιβύη και την Αίγυπτο, πριν αποφασίσει να καταστρέψει από τα θεμέλιά της την κάποτε ακμάζουσα ελληνιστική και αργότερα βυζαντινή/χριστιανική περιοχή, που καλύπτει η σημερινή Συρία βουτηγμένη στο αίμα από το τρομερό μίσος που ξεχείλισε πιο ορμητικό από τον καλοσυνάτο και γενναιόδωρο Ευφράτη.

Με τη φωτιά να συνεχίζει να κατακαίει καθημερινά έμπυχα και άμπυχα στη Συρία η αναταραχή πέρασε τα βόρεια σύνορά της και αναπτύσσεται ήδη από τον Δεκέμβριο 2013 στη γειτονική μας Τουρκία, η οποία φαίνεται να βρίσκεται στα πρόθυρα εξελίξεων που δεν προσιονίζουν ευχάριστα, τουλάχιστον για την ίδια. Και ενώ η «αραβική άνοιξη» άνοιξε τον ασκό του Αιόλου και συνεχίζει να δημιουργεί συνεχόμενες ανακατατάξεις (πραξικόπημα τον Φεβρουάριο 2014 στη Λιβύη, ένταση και νευρικότητα στην Αίγυπτο μετά την ανατροπή του διεθνώς επικίνδυνου ισλαμιστή Μόρσι, ανάσες για τον Άσαντ στη Συρία, πολιτικές σεισμικές δονήσεις που αποδυναμώνουν τις εύθραυστες κοινωνικές δομές της Τουρκίας), προστέθηκε η αιματηρή αναταραχή στην Ουκρανία ως συνέπεια ασύνετης όσο και επικίνδυνης συμπεριφοράς, αφενός της αλαζονικής υπερδύναμης που παρά τα συνεχή της λάθη δεν δείχνει να έχει αντιληφθεί ακόμη το δίδαγμα που την αφορά, αφετέρου της εκ νέου επιθετικής και άκρως επικίνδυνης Γερμανίας, η οποία θεωρεί, ότι η προσωρινή οικονομική της ευμάρεια της επιτρέπει να συμπεριφέρεται διεθνώς με τρόπο που μας γυρίζει ογδόντα χρόνια πίσω. Η πεισματική δυτική αντίδραση επειδή η Ουκρανία δεν έφαγε το τυράκι και δεν δέχθηκε να υπογράψει τη συμφωνία με την Ευρ. Ένωση και να δώσει έτσι το κλειδί της εξώπορτας στην αυθάδη Γερμανία, ίσως έχει προεκτάσεις που η αλαζονεία της ισχύος και του νεοπλουτισμού δεν τις κατέστησαν ορατές στους ανόητους ευρωατλαντικούς συμμορίτες, οι οποίοι και μετά το φιάσκο της Γεωργίας επιμένουν να προκαλούν τη Ρωσία.

Με αυτά και αυτά έχουν συσσωρευτεί πολλές διεκδικήσεις από πολλά αντικρουόμενα συμφέροντα στο τραπέζι των διαπραγματεύσεων και με δεδομένη την ποιοτικά υποβαθμισμένη πολιτική ηγεσία στην κορυφή των ΗΠΑ και της Γερμανίας οι πιθανότητες να μη γίνουν χοντρά λάθη, που θα παρασύρουν και τρίτους σε μη ελέγξιμες συνέπειες, δεν υπερτερούν των πιθανοτήτων ομαλής ειρηνικής διευθέτησης των τρεχουσών διενέξεων και εν εξελίξει συγκρούσεων.

Το θέμα του Ιράν παραμένει ανοικτό όπως ανοικτό παραμένει και το ζήτημα της Συρίας, με τις δυο χώρες να αποτελούν μοναδικό σύμμαχο στην

περιοχή ο ένας για τον άλλον. Το Ισραήλ επιθυμεί την ταχύτερη δυνατή καταστροφή και των δυο, αλλά η εμπλοκή δυνάμεων της Αλ Κάιντα και λοιπών τρομοκρατικών στοιχείων το οδήγησε να ανεχθεί προσωρινά τη Συρία του Άσαντ ως τη λιγότερο κακή λύση σε σχέση με αυτή που έδειχνε ότι θα διαμορφωνόταν μετά την ενδεχόμενη αλλαγή του συριακού καθεστώτος. Από την άλλη μεριά η αλλαγή πλεύσης της Τουρκίας, μετά την επισημοποίηση της μέχρι πρόσφατα κρυφής ατζέντας του Ερντογάν, οδήγησε στην απώλεια για το Ισραήλ μιας εκ των προϋποθέσεων που θα εξασφάλιζε την άνετη εκμηδένιση της ιρανικής απειλής. Ως εκ τούτου, το Ισραήλ επείγεται να προκύψει νέα τουρκική ηγεσία (μετά την επιθυμητή εκ μέρους του εξαφάνιση του Ερντογάν από το πολιτικό σκηνικό της περιοχής), η οποία ελπίζεται να δεχθεί την ταχεία αποκατάσταση των τουρκο-ισραηλινών σχέσεων, ώστε το Ισραήλ να υπολογίζει πάλι στη χρήση των τουρκικών διευκολύνσεων που θα κάνουν τη διαφορά στην επιδιωκόμενη σύγκρουση εναντίον του Ιράν.

Ως εκ τούτου και με δεδομένο ότι ο Ερντογάν έπαψε να έχει την ανοχή των ΗΠΑ και των Ευρωπαίων και με την ευχή της Ρωσίας, στην οποία είχε δημιουργήσει ουκ ολίγους μπελάδες σε θέματα που είχαν να κάνουν τόσο με το Μεσανατολικό όσο και με τους ισλαμιστές τρομοκράτες που δρούσαν και εναντίον της Ρωσίας, εξετάζεται από τους άμεσα ενδιαφερόμενους ο τρόπος μετάβασης στη διάδοχη κατάσταση. Είναι πιθανόν, η διάδοχη κατάσταση στην Τουρκία να διευθετηθεί σε συνδυασμό με το ανοικτό και ώριμο στην Τουρκία και στη Συρία Κουρδικό, το οποίο επίσης συνδέεται άμεσα και με το μέλλον του Ιράκ, στο βόρειο μέρος του οποίου έχει εδραιωθεί το αυτόνομο ιρακινό Κουρδιστάν. Τυχόν ρύθμιση του προβλήματος του Ιράκ με διάσπαση του σημερινού κράτους και με βάση τον υφιστάμενο διαχωρισμό του πληθυσμού του σε Σουννίτες και Σίιτες θα δημιουργούσε άκρως απειλητική σφήνα στο πλευρό της Σαουδ. Αραβίας, η οποία θα είχε πλέον δεύτερο αντίπαλο σιιτικό μέτωπο, στον Βορρά, μετά τη μόνιμη απειλή από το Ιράν στα ανατολικά της, αλλά και την απρόβλεπτη Υεμένη στον Νότο. Έτσι εξηγείται και η σφοδρή, μάλιστα ενάντια στην πολιτική (προσωρινή;) στροφή που έκαναν οι ΗΠΑ στο θέμα της Συρίας, επιμονή των σαουδαραβικών μυστικών υπηρεσιών να ρίξουν τον Άσαντ, σύμμαχο του Ιράν. Πρόσθετα, οι Σαουδάραβες δεν έχουν καταφέρει να κρύψουν τη νευρική τους δεδομένου ότι ο «δημοκρατικός» άνεμος αλλαγής, που έσβησε τον Σαντάμ Χουσεϊν και στη συνέχεια σάρωσε τα καθεστώτα της Τυνησίας, της Λιβύης και της Αιγύπτου και κατέστρεψε ουσιαστικά τη Συρία, έχει ανησυχήσει το Ριάντ για ευνόητους λόγους.

Όμως, από την εποχή που οι αλλαγές στην Εγγύς και Μέση Ανατολή σχεδιάστηκαν από την οικογένεια Μπους κύλησε πολύ νερό στον Τίγρη και στον Ευφράτη. Οι ΗΠΑ σήμερα βρίσκονται ουσιαστικά σε τέτοια οικονομικά χάλια, που λογικά δεν τους επιτρέπουν πια, παρά την

τεχνολογική τους υπεροχή, να τολμούν πολεμικές περιπέτειες, οι οποίες δεν είναι καθόλου προβλέψιμες, λόγω της πολυπλοκότητας των ποικίλων συμφερόντων των πολλών κρατών της περιοχής, αλλά και πιο μακρινών «παικτών» λόγω του κρυμμένου ενεργειακού θησαυρού στην περιοχή. Ένα μεσανατολικό «Βιετνάμ» για τις ΗΠΑ πιθανότατα να πρόσφερε ένα μεγάλο πλεονέκτημα στους ανταγωνιστές της υπερδύναμης που εντοπίζονται στο χώρο της Άπω Ανατολής. Άλλωστε οι ίδιοι αυτοί ανταγωνιστές που αναδύθηκαν την τελευταία εικοσαετία ώθησαν τις ΗΠΑ να επιδιώξει την εμπορική συμφωνία με την Ευρ. Ένωση που βρίσκεται σήμερα στα σκαριά.

Τα άλυτα προβλήματα στον πλανήτη όχι μόνο είναι πολλά, αλλά πολλαπλασιάζονται με ταχύ ρυθμό. Η παγκόσμια πίτα μοιράζεται σήμερα μεταξύ περισσότερων σε σχέση με τον εικοστό αιώνα. Οι διεκδικητές των πρώτων υλών και κυρίως των ενεργειακών είναι πολλοί και είναι επιθετικοί ιδιαίτερα έναντι αυτών, οι οποίοι δεν έχουν τη δυνατότητα να υπερασπιστούν αυτά που τους πρόσφερε η φύση. Η Ιστορία διδάσκει, ότι οι άνθρωποι δεν διδάσκονται εύκολα από τα λάθη τους και πιο επιρρεπείς σε λάθη είναι οι ισχυροί. Όταν μάλιστα συμβαίνει οι ισχυροί να έχουν χαμηλής στάθμης ηγέτες, τότε η τιμωρία πρέπει να θεωρείται δεδομένη.

Γεώργιος Ε. Δουδούμης
Οικονομολόγος – Συγγραφέας
gdoudoumis@yahoo.com